

Ravitsemussitoumus - toimintamalli – tilannekatsaus

VRN:n sidosryhmätapaaminen 17.9.2020

Arja Lyytikäinen

Ravitsemussitoumus on

- Verkkopalvelu, jossa yritykset, organisaatiot ja yhteisöt voivat tehdä ravitsemusterveyttä edistäviä toimenpidesitoumuksia (ei ole tarkoitettu yksityishenkilöille)

- Kehitettiin yhdessä sidosryhmien kanssa
- Julkaistiin kesäkuussa 2017

- Valtion ravitsemusneuvottelukunnan tarjoama palvelu ja työkalu ravitsemusvastuullisen toiminnan näkyväksi tekemiseen osana kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusta

Ravitsemussitoumus on osa kansallista kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumusta

MILLAISEN SUOMEN

SINÄ HALVAT

2050?

RAVITSEMUS SITOUMUS

VISIO: Kaikkien on helppo nauttia ravitsemussuosittelusten mukaista ruokaa **2020**

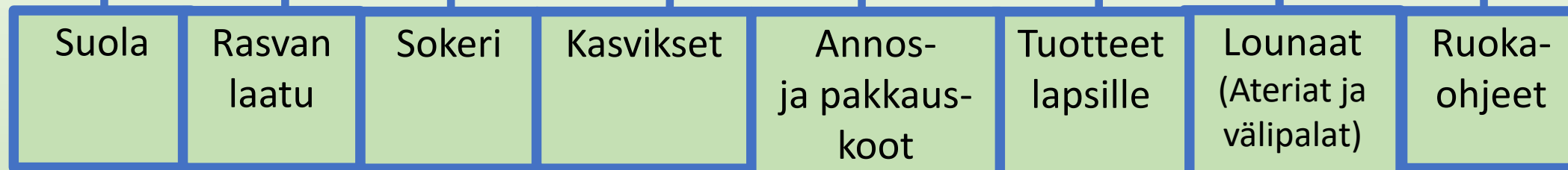
Ravitsemussitoumus on konkreettinen ja mitattava toimenpide, jolla

- viemme käytäntöön ravitsemussuosituksia
- parannamme elintarvikkeiden ravitsemuslaatua
- lisäämme terveyttä edistäviä ruokailu-
mahdollisuuksia

RAVITSEMUSMITOUMUS

RAVITSEMUSMITOUMUKSEN SISÄLTÖALUEET

Toimijan itse valitsema(t) ravitsemussitoumuksen alue(et)

Määritetään tavoitteet, konkreettiset toimenpiteet ja mittarit

Lähtötaso
2015 →

Toteuttamisen aikajana

Pilotti ad 2020

(2017-2020, 3 vuotta)

Raportointi
3 kk-1 x/vuosi

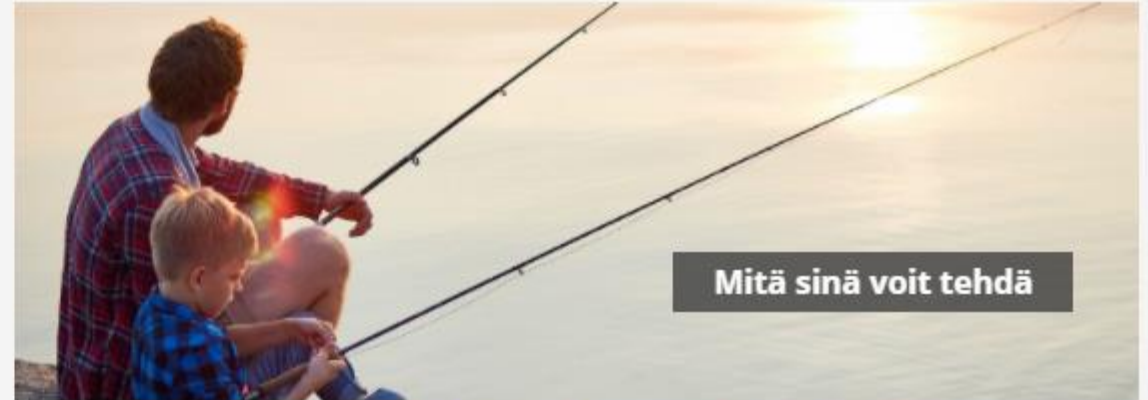
Helppo verkkopalvelu ... kun sitoumus on valmis

Miten voit osallistua Inspiroidu näistä

Tee tästä sitoumus

Mitä sinä voit tehdä

Rekisteröidy käyttäjäksi ja tee sitoumus!

Tee tästä ravitsemussitoumus

Tee tästä Green deal -sitoumus

Sitoumukset näkyvästi esillä verkkosivuilla

KYMIJOEN RAVINTOPALVELUT OY

Tarjoamme sairaaloissa ja asumispalveluissa entistä vähemmän punaista lihaa

S-RYHMÄ

S-ryhmä myy miljoona kiloa enemmän kalaa

ORKLA SUOMI

Orkla Suomi lisää kokonaan kasvipohjaisten tuotteiden määrää valikoimassa

S-RYHMÄ

S-ryhmä tuo jokapäiväisen kasvisruokavaihtoehdon ABC-noutopöytään

S-RYHMÄ

S-ryhmä toteuttaa Retki kauppaan - opetuskokonaisuuden alakoululaisille

ORKLA SUOMI

Orkla Suomen "vähemmän sokeria" ja "ei lisättä sokeria" -tuotteet

ORKLA SUOMI

Orkla Suomen pienet pakkauskoot napostelutuotteiden maltilliseen herkuteluun

PIRKANMAAN VOIMIA OY

Päivähoidon välipalojen sokerin vähentäminen

ATRIA SUOMI

Lisää ravitsemussuositusten mukaisia reseptejä kuluttajille ja ravintoloille

ATRIA SUOMI

Kasvituotevalikoiman kehittäminen kuluttajille

S-RYHMÄ

S-ryhmän kasvissitoumus

S-RYHMÄ

S-ryhmän suolasitoumus

S-RYHMÄ

Lisää terveellistä ruokaa lapsille S-ruokakaupoista

S-RYHMÄ

S-ryhmän sokerisitoumus

APETIT OYJ

Ilman lisättyä sokeriakin voi herkutella

MEIRA OY

Meira ketsuppien sokerisitoumus

RAISIO-KONSERNI

Raision elintarvikkeista 2/3 on omissa tuoteryhmissään terveellisempiä vaihtoehtoja

DODO RY

Terveelliset ja ilmastoystävälliset tapahtumatarjoilut

HKSCAN GROUP

HKScan kehittää HoReCa-sektoriin vähemmän suolaa sisältäviä lihavalmisteita

ESPOO CATERING OY

Espoo Catering Oy tarjoaa koululaisille kasvisruokapäivän joka viikko

LUOMURAVINTOLA TIMJAMI

Lisää kasvisruokaa kouluihin

ATRIA SUOMI

Atria vaihtaa tuotteissaan käytetyn suolan jodioituun vaihtoehtoon

VALIO OY

Valio tarjoaa lisää vähempisuolaisia vaihtoehtoja Valio ValSa® maitosuolan avulla

APETIT OYJ

Lapsetkin tykkäävät kasviksista välipaloina, jos ne ovat hyvänmakuisia ja helposti nautittavissa

K-RYHMÄ

K-ryhmän kasvissitoumus

APETIT OYJ

Lisää ravitsemussuositusten mukaisia, kasvipohjaisia ateria- ja välipala-vaihtoehtoja ammattikeittiöille

APETIT OYJ

Kotimaisella herkullisella ja helpolla rypsiöljyllä kovia rasvoja korvaamaan

ESPOO CATERING OY

Uusia kasvisruokareseptejä koulujen ruokalistoilta oppilaiden suunnittelemina

MEIRA OY

Meira ketsuppien suolasitoumus

LUOMURAVINTOLA TIMJAMI

Lisää kasvisruokaa kouluun

LUOMURAVINTOLA TIMJAMI

Välipalatuote ilman lisättyä sokeria

APETIT OYJ

Kasvisten käytön lisääminen lisäämällä helppoja ja hyvänmakuisia kasvisratkaisuja

HKSCAN GROUP

HK ja Kariniemen tuotteissa on valittavana suolan kannalta parempia vaihtoehtoja

ATRIA SUOMI

Atria lisää sydänmerkkituotteita Atria Food Service -valikoimaan

VALIO OY

Valion resepteillä maukasta kotiruokaa vähemmällä suolalla

LIDL SUOMI

Lidl Suomen tavoitteena vähentää suolan määrää omien merkkien tuotteissa 20 prosenttia 2025 mennessä

Edelläkävijöitä

Sitoumus saa aikaan muutosta

Uusimpia tuloksia:

ORKLA SUOMI

Orkla Suomi tarjoaa vaihtoehtoja vähemmällä sokerilla

[Lue lisää](#)

NAPAPIIRIN ENERGIA JA VESI OY

Lentotuhkan hyötykäyttöä lannoitteena

[Lue lisää](#)

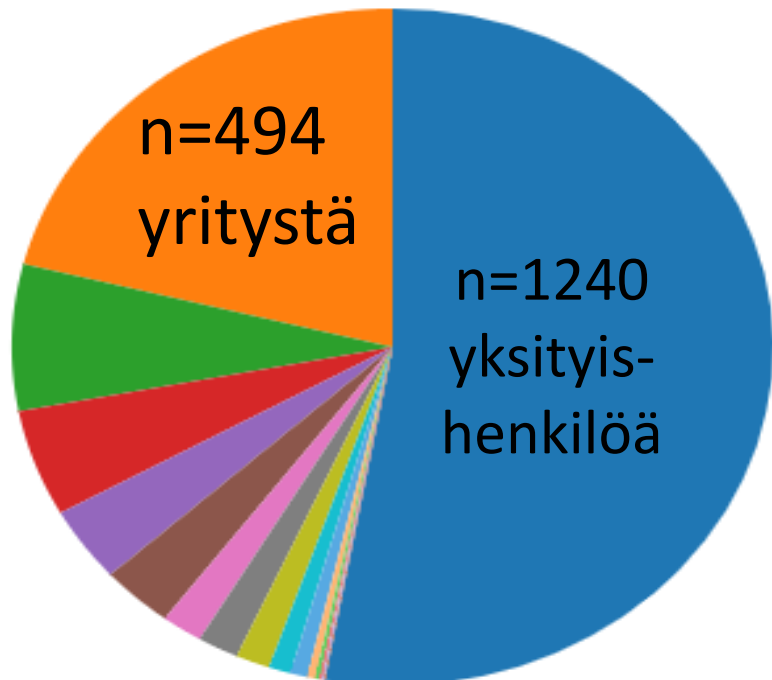

LAHDEN KAUPUNKI

Kaupungin tapahtumiin vegaaniset tarjoilut

[Lue lisää](#)

Yhteiskuntasitoumuksia yhteensä noin 2350

Maakunnan ruokapalvelu	Kirkko, seurakunta
Kunnan ruokapalvelu	Maakunta
Varhaiskasvatusyksikkö (mm. Päiväkoti, perhepäivähoito, kerho)	Työmarkkinajärjestö
Puolue tai muu poliittinen järjestö	Ammattikorkeakoulut ja yliopistot (korkea-aste)
Elinkeinoelämän etujärjestö	Muu
Muu hallinto	Ministeriö
Koulu/oppilaitos (2. aste)	Koulu/oppilaitos (perusaste)
Kansalaisjärjestö, yhdistys tai säätiö	Kaupunki, kunta
Yritys	Yksityishenkilö

1. Syötä sitoumuksen perustiedot

Sitoumuksen nimi Syötä sitoumuksen nimi

Kesto aika

Valitse aloituspäiväys...

Valitse lopetuspäiväys...

Valitse paikkakunta

Helsinki ▼

Sitoumus lyhyesti

Kirjoita tähän lyhyt tiivistelmä sitouuksestanne. Tiivistelmän teksti näkyy sitoumuksen etusivulla ja sen tulisi sisältää tärkeimmät tiedot sitouuksestanne. Voit kertoa sitoumuksen taustasta tai antaa tarkempia tietoja sitoumuksen toteuttamisesta 400 merkin rajoissa.

Nimeä sitoumuksesi

Määritä toimenpiteen kesto

Kuvaa sitoumus lyhyesti

Liitä halutessasi logo

2. Määritä sitoumuksen sisältöalue- ja kirjaa toimenpiteen kuvaus

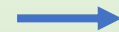

Valitse sisältöalue ⓘ

Toimenpiteet ⓘ

+ LISÄÄ TOIMENPIDE

Mitä uutta sitoumus tuo toimintaasi? ⓘ

Valitse sisältöalue ⓘ

- Annos- ja pakkauskoot
- Kasvikset (vihannekset, juurekset, marjat & hedelmät)
- Lounaat (ateriat ja välipalat)
- Rasvan laatu
- Ruokaohjeet
- Sokeri
- Suola
- Tuotteet lapsille

3. Lisää toimenpide ja aseta sille mittari ja raportointitapa

LISÄÄ TOIMENPIDE

Mitä uutta sitoumus tuo toimintaasi?

Sitoumuksen tarkoitus on aina luoda uutta. Sitoumuksen pitää saada aikaan muutosta, parannuksia, uusia toimintamalleja, kumppanuuksia tai asettaa uusia tavoitteita kestävän kehityksen edistämiseksi. Mitä uutta sitoumuksessanne on teille?

Valitse mittari tai anna oma mittari

Valitse listalta

Uusi

Uuden mittarin nimi

Syötä uuden mittarin nimi

Miten mittari raportoidaan?

Luku

Toteutunut / ei toteutunut

4. Määritä raportoinnin aikataulu

Kuinka usein haluat että muistutamme sitoumuksestasi?

1kk välein

3kk välein

6kk välein

12kk välein

6. Kuittaa ehdot ja lähetä tarkastettavaksi

- Haluan muistutuksen raportoinnin lähestymisestä sähköpostiini
- Olen lukenut sitoumuksen kriteerit ja sitoumukseni on kriteerien mukainen
- Minulla on valtuudet tehdä sitoumus organisaationi puolesta
- Organisaationi on olemassa oleva ja toiminnassa

LÄHETÄ TARKASTETTAVAKSI

... ja ovat selattavissa verkossa

FI SV EN Kirjautu ulos Profili TEE SITOUMUS

Sitoumus2050 Mikä on sitoumus? [Selaa sitoumuksia](#) Tulokset Green deal Ravitsemussitoumus

Elämäntavat Yhteystiedot **Raporttiedot**

Hae sitoumuksia

TOIMENPIDESITOUMUS RAVITSEMUSSITOUMUS GREENDEAL

Suodata Tekijä

**[Ohjeita ja lisätietoa:
www.ravitsemussitoumus.fi](http://www.ravitsemussitoumus.fi)**
Suomi ja englanti

Raportointipyynnöt saapuvat sähköpostiin asetetun aikataulun mukaan

**Aihe: Sitoumus2050, muistutus
sitoumuksen raportoinnista**

**”Olisiko aika raportoida sitoumuksesi
edistymisestä muille Sitoumus2050?”**

**Parhain terveisin kestävän kehityksen
toimikunnan pääsihteeristö**

Raportin rakenne

Mittarit:

Kpl

Lähtötaso: 200

Tavoitetaso: 500

Kerro tulos

Raportti

Seurantajakso -

Kerro raportointiaika

Tavoitteesta saavutettu

Saavutettu 500 / tavoitetasosta 500

Miten toimenpide etenee?

Etenee suunnitelmien mukaan

Kuvaa toimenpiteen toteutumista lyhyesti

Lisää ravitsemussuositusten mukaisia reseptejä kuluttajille ja ravintoloille

ATRIA SUOMI

1.1.2019-31.12.2019 Sydänmerkkireseptit nettisivuille

Seurantajakso 1.1.2019 - 31.12.2019

Atria on kehittänyt ja julkaissut 15 ammattikeittiöille suunnattua sydänmerkkiateriakokonaisuutta ja 9 kuluttajille suunnattua sydänmerkkireseptiä.

Mittari

kpl

Tavoitteesta saavutettu

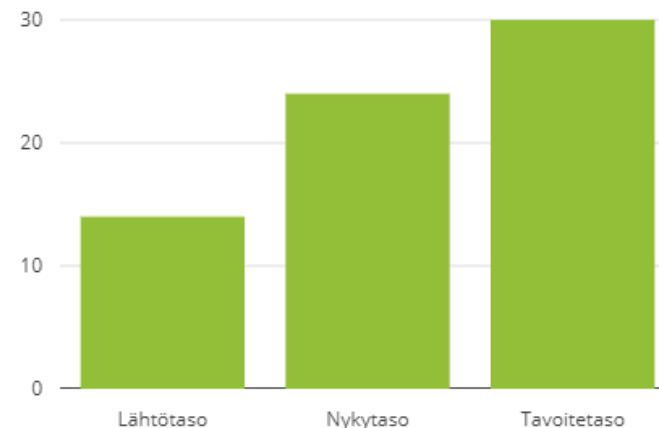
Saavutettu 24 / tavoitetasosta 30

Miten toimenpide etenee?

Etenee suunnitelmien mukaan

kpl

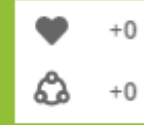

HKScan kehittää HoReCa-sektoriin vähemmän suolaa sisältäviä lihavalmisteita

HKSCAN GROUP

[Avaa sitoumus](#)

20.10.2017-31.12.2018 Kehitämme Sydänmerkki-kriteerin täyttäviä tuotteita HoReCa-sektoriin lihavalmisteissa.

Seurantajakso 20.10.2017 - 31.12.2018

Tavoitteena oli kehittää Sydänmerkin kriteerit täyttäviä uusia lihavalmisteita vuoden aikana HoReCa-sektoriin. Tavoitteena oli 4 uutta tuotetta olemassa olevien lisäksi ja tähän päästiin. Lanseerasimme yhden makkaran, broiler- ja lihapyörykän sekä jauhelihapihvin, jotka täyttivät Sydänmerkin kriteerit.

Mittari

Kpl

Lähtötaso

1 kpl

Tavoitetaso

+ 4 kpl

Nykytaso

4

Miten toimenpide etenee?

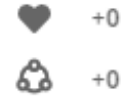
On kokonaan toteutunut

S-ryhmän kasvisittoumus

S-RYHMÄ

[Avaa sitoumus](#)

Satokausituotteet myynnissä S-ryhmän ruokakaupoissa

Seurantajakso - 31.12.2017

Konsepti on käytössä S-market, Prisma, Sale ja Alepa -ketjuissa ympäri Suomen.

Mittari

other

Lähtötaso

0

Tavoitetaso

500

Nykytaso

yli 600

Miten toimenpide etenee?

Ei määritelty

01.01.2016 - 31.12.2020

Raision elintarvikkeista 2/3 on omissa tuoteryhmissään terveellisempiä vaihtoehtoja

RAISIO-KONSERNI

Sitoumus lyhyesti

Raision tavoitteena on, että kaksi kolmasosaa sen elintarvikkeista on omissa tuoteryhmissään terveellisempiä vaihtoehtoja. Tavoite koskee Raision kuluttajatuotteita lukuun ottamatta Tšekin ja Ison-Britannian makeisliiketoimintaa. Raisio kiinnittää huomiota erityisesti täysjyväviljan ja kuidun määrään, rasvan laatuun sekä sokerin ja suolan määrään terveellisiä tuotteita kehittäessään.

Raisio on määritellyt valmistamilleen elintarvikkeille tuoteryhmäkohtaiset terveellisyyskriteerit. Kriteerit perustuvat asiantuntijaryhmien suosituksiin, kuten suomalaisen Sydänmerkin ja ruotsalaisen Nyckelhålet-merkin raja-arvoihin. Raisio on laatinut terveellisyyskriteerit myös sellaisille tuoteryhmille, joille ei vielä ole olemassa asiantuntijoiden määrittelemiä kriteereitä. Tällaisia tuoteryhmiä ovat esimerkiksi välipalapatukat.

Raision elintarvikkeista 2/3 on omissa tuoteryhmissään terveellisempiä vaihtoehtoja

RAISIO-KONSERNI

Avaa sitoumus

1.1.2019-31.12.2019 Raision elintarvikkeista 2/3 on omissa tuoteryhmissään terveellisempiä vaihtoehtoja vuoden 2020 loppuun mennessä.

Seurantajakso 1.1.2019 - 31.12.2019

Kuluttajatuotteistamme 77 prosenttia oli terveellisiä vaihtoehtoja omissa tuoteryhmissään vuoden 2019 lopussa.

Mittari

prosenttia, %

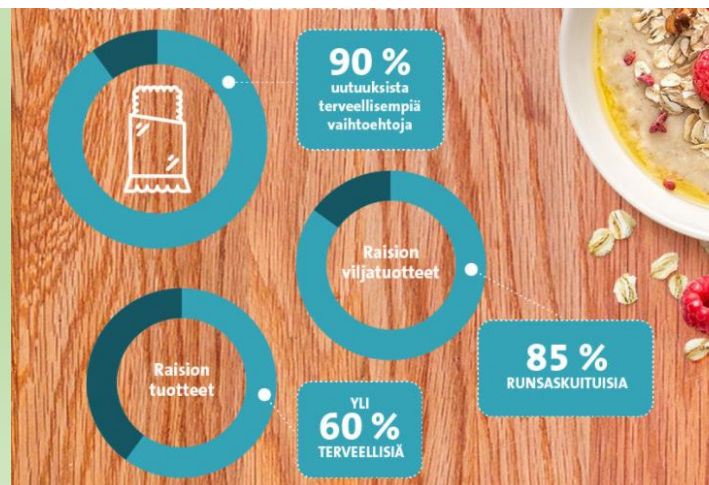
Tavoitteesta saavutettu

Saavutettu 77 / tavoitetasosta 67

Miten toimenpide etenee?

On kokonaan toteutunut

Raportit – esimerkkejä (5)

Kasviksista on oikeilla ohjeilla helppoa valmistaa hyvänmakuista ruokaa ravitsemussuositusten mukaisesti

APETIT OYJ

Avaa sitoumus

1.1.2018-1.1.2019 Tuomme uusia helppoja kasvien käyttöä kasvattavia reseptejä markkinoinnin ja viestinnän keinoin kuluttajan ja ammattikeittiön ulottuville 100 kpl.

Seurantajakso 1.1.2018 - 1.1.2019

Apetit on kehittänyt kasvipohjaista syömistä helpottavan digisovelluksen, Njamin. Njam haastaa sinut lisäämään kasviksia ruokavalioosi ja suosittelee juuri sinulle sopivia, herkullisia ja kasviksista inspiroituneita reseptejä – mukana yli 600 reseptiä. Lisäksi tuotamme ammattikeittiöille mm. Vilkas-kampanjaviikon reseptiikkaa.

Mittari

Kpl

Nykytaso

600

Miten

Njam on Apetitin reseptipohjainen sovellus, joka suosittelee käyttäjälle herkullisia ja kasviksista kannustaa ja avustaa sinua lisäämään kasvien käyttöä.

n j a m

Njamin avulla voit:

- Saada suosituksia juuri sinulle sopivista kasvispainotteisista resepteistä
- Luoda valitsemistasi resepteistä valmiin ostoslistan
- Valmistaa annokset kotikeittiössäsi valmiiden reseptien avulla
- Inspiroitua kasvien lisäämisestä ruokavalioon ja saada uusia resepti-ideoita arjen ruokapöytään

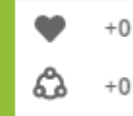

Atria vaihtaa tuotteissaan käytetyn suolan jodioituun vaihtoehtoon

ATRIA SUOMI

[Avaa sitoumus](#)

21.11.2017-31.12.2018 Vuoden 2018 loppuun mennessä jodioitu suola on käytössä yli 80% suolaa sisältävissä tuotteissa.

Seurantajakso 21.11.2017 - 31.12.2018

Vuoden 2018 tavoite jäi 4 %-yksikön päähän.

Mittari

prosenttia, %

Lähtötaso

0

Tavoitetaso

yli 80 %

Nykytaso

76

Miten toimenpide etenee?

Etenee odotettua hitaammin

- Raportoituja sitoumuksia kaikista 64 % (syyskuu 2020)
  - Raportointivälit yleensä 1 v. Uudessa ohjelmassa valittavissa itse 3-6-12 kk.
- Monissa raporteissa ei tietoa jatkosta, jatkuuko sitoumus vai ei?
- Tavoitteita asetettu vain vuoden 2020 loppuun
- Uusia sitoumuksia työn alla
  - Tulossa uusia sitoumustyyppejä ja julkaisemistapoja
- Tuotteisiin kohdistuva reformulaatio vähenemässä ?
  - Reseptiikkaan ja tuoteviestintään liittyvät sitoumukset kasvamassa (?)
- Palvelumuotoiluun liittyviä sitoumuksia suhteellisen vähän
- Tehdyt toimenpiteet varovaisia – vaikuttavuus?
- Kasvispainotteiseen syömiseen ja vegaaniseen tarjontaan useita sitoumuksia yhteiskuntasitoumuksen puolella.

Sana on vapaa ...

- Miten pilottivaiheen raportointi ja arviointi tehdään?
- Mikä on jarruttanut / mikä innostanut?
- Millaisia kokemuksia sitoumusten tekemisestä, vaikutuksista, mittaamisesta, raportoinnista?
- Mitä voimme tehdä yhdessä enemmän?